

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. X. An Exemptio Regularium sit odiosa, & idèò restrigenda?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

exemptio non est notoria; secus enim etiam citati ab Ordinario, non tenentur, coram privilegium exemptionis exhibere; ita Navarr. c. *cum contingat*, de Rescript. causa 6. n. 6. Henriquez l. 7. de Indulgen. c. 25. n. 6. & complures alij, 1. ex c. *si duobus*, 7. de Appellat. ubi dicitur: quod si quis appellavit ad Papam, & citatus à Judice suo non comparuit, nec responsalem dedit, excommunicatio contra eum lata teneat, pro contumacia, nisi Judex sciret eum appellasse. Ubi gloss. v. *nisi*, ait: si notum ei erat, quod non erat de sua jurisdictione, nec tenet sententia, nec tenebatur comparere. Quia qui scit, certiorari non debet. Nam notoria probatione non egent. Ex hoc colliges, cum privilegium exemptionis, quo gaudent Mendicantes, sit notorium, præsertim propter longam possessionem, quâ in eo privilegio, ac usu sunt, nec citatos ab Ordinario teneri comparere, id, quod sequitur ex præced. sic Henriquez cit. à n. 7. lit. F. Sylvester V. Exemptio q. 7. & alij; præsertim, cum habeant privilegium, relatum à Tabiena, V. Exemptus, & Armilla, V. Exemptio, quod non teneantur exemptionem suam, utpote notoriam, allegare. An autem Ordinarij eos censuris ad hoc cogere possint diximus n. 2466. Colliges 2. quod Exempti per Sedem Apostolicam à jurisdictione Ordinarij, non teneantur ad *ius reverentiale* ipsi Ordinario; & ideo in introitu Episcopi non teneantur ire obviam illi, & honorem, quem alij faciunt, præstare; sic Paulus de Castro in L. fin. C. de bonis Libert. apud Sanchez l. 6. Consil. moral. c. 9. d. 2. n. 36. Colliges 3. quod nullus Ordinarius, invito Prælato, & Regularibus, in Ecclesiam exemptam convocare possit processiones, celebrare Ordines, aut publicas missas, vel alia Officia Divina; nec ibi exercere judicia; quorum omnium ratio est; quia exemptio ab ejus jurisdictione in Ordine ad ejusmodi actus ei obstat; sic Henriquez cit. c. 26. qui c. 25. n. 9. latè probat, quod Episcopus non possit visitare Regulares exemptos; sed Prælati Regularis.

¶ (o) : ¶

¶

¶ X.

An Exemptio Regularium sit odiosa, & ideo restringenda?

Affirmativam prosequitur Author libelli, cui titulus: *Epitome quest. selectorum de Juribus Ordinarij, & Exemptorum*, p. 1. q. 1. quamvis apponat aliquas deinde limitationes ad finem, ut non procedat 1. si exemptio restricta careret effectu; 2. si sit ex causa onerosa, non aliunde compensata; 3. quando vitandam restrictionem suadet æquitas; 4. si exinde sequeretur absurdum; 5. respectu eximentis. Ratio ipsius est, quia talis exemptio est odiosa 1. quia est recessus à jure communi, & præjudicans jurisdictioni Ordinariæ, quæ est valde favorabilis, & intentionem suam habet fundatam in jure communi ubique, & in omnes suæ diocesis, per c. *cum Episcopus*, de Offic. Ordin. & c. *omnes Basilicæ*, 16. q. 7. 2. quia juri communi, tanquam publicæ pacis, & tranquillitatis causâ constituto, magis favendum est, & statuta illi contraria, quoad fieri potest, strictè accipienda, & ad illud redigenda, c. *cum dilectus* 8. de Consuet. sed tale quid sunt exemptiones, cum sint recessus à jure communi, & ut loquitur Trid. sess. 24. c. 11. de Reform. inde perturbationes, & dissolutiones excitantur. 3. quia dispositio, in qua concurrat simul favor, & odium, simpliciter odiosa censetur; at hoc habet exemptio Regularium. Continet enim odium, ut ex præmissis constat; favorem, cum respiciat favorem Religionis, ut communiter docent contrarij; ergo.

Verùm contrarium (nempe privilegium, exemptionis esse simpliciter favorabile; consequenter non strictè, sed latè accipiendum) multò probabilius est; ita Suarez l. 8. de Legib. c. 27. à n. 7. Sanchez l. 6. Consil. moral. c. 9. d. 1. n. 40. Henriquez cit. l. 7. de Indulg. c. 25. n. 6. Quia dispositio, quæ directè intendit favore, simpliciter favorabilis est, licet indirectè alius gravetur, quando sic disponens novit gravamen inde subsequens alteri, ut probavimus supra à n. 551. sed exemptio Regularium directè intendit favore

BB bb

Regu-

2469.

2470.

Regularibus, & quidem ob favorem totius Religionis, propter magna ejus merita, vel præstita, vel præstanda Ecclesiæ DEI, ut constat ex ipsis decretis eorum exemptionis: ergo. Nec rationes in contrarium intentionem suam probant. Omnino enim negatur, exemptionem Regularium odiosam esse. Nam ista dispositionis qualitas unice desumenda est à *sine directe intento*, qui unice est, favere, propter magna talis Religionis merita in Ecclesiam DEI, summis Pontificibus per hoc specialiter intendentibus ejusmodi Religionem conservare, ac remunerationibus istis, ad DEI gloriam in Clero, & populo propagandam, non solum promovere; sed etiam ab insectationibus protegere, ipsis soli Sedi suæ quoad subjectionem reservatis.

2471. Ad 1. prob. R. intentionem Episcoporum pro subjectione omnium in sua diocesi, etiam Regularium, esse omnino fundatam in jure communi, at non absolute, sed solum sub conditione, in ipso etiam jure communi expressa, nisi probent se exemptos, ut clarè constat ex dict. superius; vel privilegium exemptionis notorium sit, ut notavimus nu. 2468. malè autem Author Epitomes, de qua supra, allegat c. cum Episcopus, de Offic. Ordinar. ex eo intendens probare, jure communi absolute Regulares omnes, intra Episcopi diocesim physicè existentes, subiectos esse locorum Ordinariis: nam hoc capitulum, prout ab ipso citatur, nullo loco illius tituli reperitur, extra sextum.

2472. Ad 2. rationem in contrarium in num. 2469. R. data majore. N. min. 1. quia omnino negatur exemptionem Regularium esse recessum à jure communi, hoc vulnerantem, seu lædentem, ut constat ex n. 2471. Minus rectè dicitur, eam esse contrariam, seu damnosam juri communi; cum omnino certum sit, longè rectius, & utilius esse bono communi, in Ecclesia DEI esse quarundam Religionum exemptionem à locorum Ordinariis, quam subjectionem, ut liquet ex innumeris fructibus animarum, qui non raro, si Pontifici immediatè subiecti non forent, nunquam evenissent. Quod ibid. dicitur: per has exemptiones excitari perturbaciones, & dissolutiones, ex Tridentino sess. 24. de Reform. c. 11. prorsus malè applica-

tur exemptioni Regularium Attendicantium. Textus enim clarè loquitur de exemptionibus eorum, qui honorarijs titulis (Protonotariatus, Acolyatus, Comitatus Pallatini, Capellani Regij aut aliis hujusmodi) in Romana Curia, aut extra, decorantur, quibus eo titulo exemptio indulgetur, de quo plura Barb. in cit. c. 11.

Ad 3. in n. 2469. R. N. ma. ex dict. 2473. Nam, ut sæpe dictum est, ratio dispositionis favorabilis, vel odiosæ non rectè sumitur, nisi à *sine directe intento* à disponente; qui, si sit, ei, cui aliquid concedit, directe favere, vel beneficium, aut gratiam præstare, dispositionem reddit simpliciter favorabilem, esto per accidens, & indirectè gravet alium; cum hoc habeat omnis favor directè factus uni, quin propterea simpliciter contineat odium, quòd alios indirectè gravet, seu obligationem imponat, ne illum in usu suæ concessionis impediatur, cujus intuitu, aut titulo, dispositio rectè dici possit simpliciter odiosa.

Præter hæc not. exemptiones Regularium non necessariò intelligi debere ad terminos Concilij Tridentini, nisi huic specificè, ac formaliter, & in individuo derogetur. Nam 1. hoc non habet locum, ubi Tridentinum per clausulam solum generalem (non obstantibus privilegijs) derogat privilegio exemptionis concessio in remunerationem, vel titulo onerosa, aut cum clausula, ut derogari non possit, nisi de verbo ad verbum illorum fiat expressa mentio: ut docet Castropalaus p. 1. tr. 3. D. 4. p. 21. §. 4. à. n. 3. & apud illum Sanchez, Suarez, Salas, Azor & alij; quia tunc indigent derogatione speciali, saltem tacita, qualis foret sub hac clausula; non obstantibus privilegijs sub quacunque forma concessis; aliàs hæc verba (sub quacunque forma) forent superflua; cum tamen verba aliquid operari debeant, ut dicitur c. si Papa, de privileg. in 6. Ratio autem est, quia ut rectè notat Castropalaus cit. n. 6. & apud eum Garcia p. 4. de benefic. c. 5. à nu. 30. non est, unde dicatur, Tridentino non derogari per privilegia post illud concessa, nisi fiat ejus vel generalis, vel specialis mentio, cum in decreto ultimo ejusdem Concilij (ut notavimus supra) sess. 25. declaretur; omnia in dicto sacro Concilio statuta de moru reformatione & Ecclesiastica disciplina, ita decreta fuisse, ut in his salva semper

semper auctoritas Sedis Apostolica & sit, & esse intelligatur.

2475. Ex hoc enim sequitur, quòd, cùm Pontifex aliquid decernit in favorem alicujus Religionis, per ejusdem exemptionē non contradicat Concilio, aut eis decretis; cùm omnia, quæ in illis statuta sunt, habeant conditionem, *nisi Pontifex aliud velit*, ut liquet ex illis verbis: *salva semper auctoritas Sedis Apostolica.* Quòd confirmari potest ex motu proprio Pij V. (apud Garciam cit.) edito 1570. quò declaravit, *neque speciali, neque generali derogatione Concilij Tridentini* opus esse in quibusvis concessionibus Apostolicis, propria manu Papæ signatis: jura autem, & privilegia Societati Iesu concessa esse *in remunerationem meritorum*, manifestum fit legenti constitutiones Apostolicas, quibus ejus institutum, & privilegia, vel conceduntur, vel confirmantur; quòd cum primis liquet ex Gregorij XIII. constitutione: *quanto fructuosius, & Ascendente Domino*; cui merito adungi potest, quòd dixit ipsum sacrum generale Concilium Tridentinum, cujus verba retulimus n. 2465.

2476. Ex hoc sequitur 2. privilegio exemptionis, Regularibus concessio, post Tridentinum, absque speciali derogatione Tridentini, non obstare clausulam, quam interdum apponunt Summi Pontifices, in concessionibus, vel confirmationibus privilegiorum post Tridentinum, qua revocant, vel limitant concessionem contra disposita in Trid. nimirum *dummodo decretis Concilij Tridentini non adversentur.* Nam ut num. 2475. dictum est, indulta Summorum Pontificum post Tridentinum, non obviant, seu non contradicunt illius Concilij decretis, ex hoc, quòd careant speciali mentione, ac derogatione illius Concilij. Quòd, si dicas per hanc sequulam inutilia, & superflua reddi ea verba: *dummodo decretis Tridentini non adversentur*; R. N. id sequi 1. quia suum effectum habent in his, quibus specificè derogavit Tridentinum; 2. quia sufficit, quòd derogarent, si quæ Tridentino contraria reperirent; cùm sæpe contingat, quædam ante Tridentinum concessa, ejusdem decretis subsecutis adversari, nec expressi in supplicationibus pro confirmatione. 2. *manuq; eo*
Tom. I.

§. XI.

An Exemptio concepta sub verbis: ab omni jurisdictione totaliter eximimus, intelligatur etiam de jurisdictione, quam Ordinarij habent jure speciali?

2477. **R**esp. affirmativè. Nam stante salva jurisdictione Ordinariorum, etiam de jure speciali competente ipsis, non maneret verum, per illam exemptionem Ordinarijs, relatè ad taliter exemptos, sublatam esse jurisdictionem omnino, & totaliter; qualiter non maneret verum, si penes eos remaneret jurisdctio voluntaria. Sic enim eo ipso remaneret aliqua, & aliquo modo competentia, quo falsum evaderet sublatam omnem, & aliquo modo competentem.

2478. Hinc etiam not. exemptionem generaliter concessam non limitari per subsequentem expressionem aliquorum actuù, aut casuum; tum quia sæpe contingit, ejusmodi actus exprimi solùm exempli causa, vel ad efficacius significandam voluntatem eximentis, præsertim in quibusdam materijs, quibus Ordinarij cæteroquin magis se opponunt, aut exemptorù quies exigit: tum quia in materia tam favorabili, qualis est exemptio Regularium *ex num.* 2470. lata interpretatio tenenda est.

Not. 2. sub exemptione à superioritate, & jurisdictione *quorumcunque Ordinariorum*, etiam venire Ordinarios, per ordinem ad jurisdictionem, quam habent *ut delegati Papa*, nisi hæc firmetur per clausulam ejusmodi exemptioni non merè generaliter, sed specificè derogantem, saltem tacitè juxta dicta n. 2474. Nam talis Ordinarius, habens jurisdictionem delegati Pontificij, est *aliquis Ordinarius*; ergo venit sub his terminis *quorumcunque Ordinariorum*; ergo etiam ad eum extendit se dispositio illa exemptionis, utpote singulariter favorabilis *ex n.* 2470.

2479. Nec obstant, quæ Author Epitomes, de qua n. 2469. affert in contrarium p. 1. q. 9. Nam licèt verum sit, quòd *in generali concessione non veniant ea, quæ quis non esset verisimiliter in specie concessurus*, ut dicitur in c. *in generali*, 81. de Regul. jur. in 6. non tamen probat, quòd Pontifex,